

CSIKI LAPOK

Feladás kiadó: Dr. VÁKAR LAJONNÉ	Előfizetési ár:		Nyilvántartási közlemények díja soronként 1 Pengő Kéziratok nem adatkak vissza. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak. Kiadóhivatal: Csikkszereda, Apafi Mihály-uca 15 sz.	Feladás szerkesztő: vitéz Résszogh Győző
	Egész évre Félévre	Pengő 6.— 3.—		

A magyar kormány csikmezei látogatása.

Kállay Miklós magyar miniszterelnöknek három napos székelyföldi látogatása véget ért. Az öröm napjaiban megtelt a lelkünk a jövőnkbe vetett hitnek, bizakodásával. Egyszerre világossá derült a székely jövő. És boldogan látjuk, hogy az elmúlt idők magyar szenvedései nem voltak hiába valók. Ezekben a kemény megpróbáltatásokban meglátjuk nemzetünk értékeit, a tennivalók sokaságát. Az idők megmutatták nekünk, hogy mit vétettünk el a múltban és mi a kötelességeink a jövőben. Ha pedig ez így van, akkor boldogan felejtjük el mindazt a sok rosszat és megaláztatást, amely végül is megőrlötte küzdő képességeinket és nemzetünk: elindította a felemelkedés útján.

A magyar miniszterelnöknek és a magyar kormány tagjainak egész székelyföldi látogatása azt bizonyította, hogy nemzeti történelmünk elérkezett ahhoz a fordulathoz, amikor egymásra találtunk. Kállay Miklós a magyar kormány feje egész biztosan minden lépésében érezte, hogy a Székelyföld magyarjai munkájukkal és katonai lelkük minden áldosátával vállalták ennek a találkozásnak rájuk eső feladatait.

Csikvármegye székelysége ebben a messzenéz gondolatban várta és köszöntötte a magas vendégeket. Tuznádtól a gyergyói medencéig minden székely lélekben ünnep volt, mert éreztük a felénk nyújtott testvéri kéznek támogató okosságát és annak nemzetépítő erejét.

A Csikországba érkező Kállay Miklós miniszterelnököt és a magyar kormánytagokat a vármegye határára 1942. június hó 16-án reggel 8 órakor László Dezso dr. főispán és Abraham József alispán fogadták. A természetet is ünneplőbe öltöztött. Felragyogott az égen a nap és megaranyozta azt a reggelt, amelyen Magyarország miniszterelnöke a csiki végek sok vihart látott földjére lépett. Az ünneplőbe öltöztött alcsiki falvak lakosságának lelkes sorfala között érkezett a miniszterelnök Csikkszeredába, ahol megtekintette a most épült kemping gyárat. Megelégedését fejezte ki a gyár teljesítménye fölött.

Innen megállás nélkül Csikkszeredába érkeztek. A vármegye elöltti térségen a csiki falvak népes küldöttségeinek, a gyimesvölgyi csángóknak festői csoportja várta a miniszterelnököt. Eres tömegek várokoztak arra a felemelő pillanatra, hogy szemtől-szembe láthassák, 22 esztendő álmaiknak valóra válását, a magyar kormányt. A visszatérés óta nem volt ilyen áhítatos hangulat a csiki lelkében, mint ma. Gyimesvölgyéből ezer csángó férfi és „fehérnép” jött be saját költségen, hogy hitet tegyen.

Tíz óra pár perckor érkezett meg a miniszterelnök a vármegye házához, ahol Szász Gerő polgármester meleg szavakkal köszöntötte és László Margit virágcsokrot nyújtott át. A magas vendégeket szemmel láthatólag megkapta az a tarka kóp, amely a székely szóttesek harisnyák és csángóviselet meleg színeiből áradt. Sokáig elgyönyörködtek ebben a felemelő látványban. Majd a vármegye ház disztermébe vonult kíséretével együtt a miniszterelnök, ahol Dr. Abraham József alispán köszöntötte elsőnek, majd fogadta az egyházak vezetőinek, társadalmi egyesületek elnökeinek üdvözléseit.

Ezekre válaszolva Kállay miniszterelnök a következőket mondotta:

Asért jöttem a Székelyföldre, hogy lássam ennek a földnek ügyes-bajos dolgait, hogy meg-

ismerjem a székely népet és a székelység minden baját. De ennek a járásomnak más értelme is volt. Közei és távoli határainkon túlra is dokumentálni akartuk azt, hogy magyar kormányunk kötelessége meglátogatni a magyar végvárait. A kormányunk gondoskodni kell erről a földről az egész magyar élet és jövő szempontjából. Szükség, hogy a magyar teljesen egybeforrjon a székelységgel. És az összefogás lelkében már megtörtént. Most még csak a földrajzi távolságot kell legyőzni. És is közelebről megtörténik.

Igenis tüntető körutaztunk — folytatta a miniszterelnök. Dokumentálni akarjuk, hogy itt minden elhagyatott ember és ezután minden úgy lesz eszen a földdarabon ahogyan azt mi akarjuk. Asért jöttem ide barátaimmal, hogy emellett hitvallást tegyünk. Azt üzemtem eselőt napok al a székelyeknek, hogy lemegyünk hozzájuk, megakarom erősíteni a hitükben.

Három napos székelyföldi körutaztunk az az elsőssámu megállapítása, hogy mi megyünk innen vissza elhatározásainkban és hitünkben megerősítve. Olyan emberekkel találkoztunk, annyi hitet és kemény elszántságot látunk, hogy bizottsággal nézhetünk a jövő századok ele. Egész utunk alatt kevés panaszai találkoztunk. Ennek a népnek uri megépítésére vall ez. Amikor vendéget látunk, akkor nem panaszkodunk. De mi ismerjük a bajokat. De rendszerbe fogjuk a gazdasági teendőket. Ezek között első szempont az, hogy a székelységnek életteret kell biztosítani. Nem szabad engedni, hogy ez a nagyszerű nemzeti erő szétszóródjon a világban. Az életteret kell kiszélesíteni és pedig addig, amíg a Székelyföld összetalálkozik az Alfölddel. Amikor ennek a két magyar földdarabnak a megyéje összetalálkozik abban válik biztosra ennek a földnek örökkévalósága. — Jól tudom sok baj van, mondotta tovább a miniszterelnök. Baj van a közellátás körül. Nem tartozunk a jó szervező népek közé. De meg kell tanuljuk ezt is és a nehézségeinket magunk meg is oldjuk.

Most pedig, — fejezte be beszédét a miniszterelnök — szeretnék mindenkivel keset fogni. Vegyék ugy ezen látogatásomat, hogy egy magyar ember jött ide, lehet vannak képességeim, vannak hibáim, de ezek minden magyar képességei és hibái, amelyet szeretettel kell egymással szemben elbíralnunk. Erényem azonban az, hogy szeretem a fajtámat és azt a világ legkülömb népének tartom.

Az Erdélyi Párt intézőbizottsági gyűlése.

A vármegye házi fogadtatás után Kállay Miklós miniszterelnök, Varga József dr. ipar és keresk. minisiter, Bánffy Dániel földm. minisiter, Antal István dr. propagandaügyi minisiter és vitéz Lukács Béla tárcanélküli minisiter, Zsindely Ferenc és Pataki Tibor államtitkárok kíséretében a csikkszeredai gimnázium tornakertjébe érkezett, az Erdélyi Párt intézőbizottsági gyűlésére.

A miniszterelnök és kísérete, valamint Teleki Béla az Erdélyi Párt országos elnöke a díszemelőnyen foglaltak helyet.

As Erdélyi Párt intézőbizottságának ülését Dr. Kolumbán József a következő megnyitó beszéddel vezette be:

Nagyméltóságu Minisiter Elmök Ur!
Mélyen tisztelt és szeretett vendégeink!

A Kíssomlyó tövében épült osodatév Szűz Mária Szi kegytemploma közvetlen közelében köszönti Nagyméltóságodat Csikvármegyének az Erdélyi Pártban tömörült és több mint 56000 tagot számláló lakosságának intéző bizottsága abból az alkalomból, hogy Székelyföldi körutján a mi me-

gyánket magas látogatásával megtisztelni méltóztatott. Ez a látogatás alkalmat nyújtott Nagyméltóságodnak arra, hogy az itt már több mint ezer esztendeje örökös küzdelemben élő székely nép minden életmagnyilvánulását közelebről megismerje, végzainak pedig éltető erőt adjon a nagy magyar egység beteljesedésével. Nem kell mondanunk, hiszen Nagyméltóságod Marosvásárhelytől Sepsiszentgyörgyig mindenütt a határmentét járta, hogy mi a székely nép legnagyobb fájdalma, viszont tudjuk nagyon jól, hogy a mi nekünk táj — az Nagyméltóságodnak az áldott magyar föld televényéből sarjadt Szi törzsköcs család leszármazójának, — százszorta jobban táj és ezért rendületlen a hitünk a régi Szent Istváni birodalom minél előbb való megalapozásában.

A Székelyföld népe, mint Magyarország keleti védőbástyája a történelem folyamán mindig bebizonyította, hogy áld zatos lélekkel önzetlenül szolgálta az Európai kultúrát és védte annak keresztény hitét és magasabbrendűségét és ezért töle cserébe kérte a szabadságot és megbecsülést.

Hálátelt szívvel könyveljük el, hogy a 22 esztendő kálváriás szenvedések végetértek; a Székelyföld felett ki-üütött újra a szabadság napja és annak áldó sugari megbecsült boldog székely családokat aranyoztak be, akik szorgalmas kezekkel takarítják a romokat és már építik is a jövőt, az által, hogy megbecsülik a földet, amely kenyeret ad; a vallást és annak intézményeit, amely hitet és ebben nevelt új életeteket bocsát a haza rendelkezésére. Ezek védelmében pedig megragadta a tegyvert, hogy azt soha többé el ne eressze, mert tudja, hogy itt a Keleti végeken a Kárpátok lábainál fegyverben állani szent kötelesség ugy az Európai civilizáció, mint az ebben élő magyarság érdekében.

A Székelységnek két csodálatos közösségi érzésből takadó, mindég jól bevált Szi intézménye volt. Az egyik a közbirtokossági és az ezzel rokon természetű Csiki Magánjavak autonóm intézménye, — a másik pedig a székely határőrvidéki ezredek intézménye. Ezek az intézmények a közelmúltban részben elkoboztattak, részben autonómiájuktól megfosztattak. Hála a Magas Kormány bölcs és gyors intézkedésének, ma már a székelység ezen intézményei újra feléledtek és megkezdték működésüket.

Mégis itt bátrak vagyunk felhívni Nagyméltóságod ügyelmét arra, hogy közbirtokossági intézmény csak akkor állhat hivatala magaslatán, ha autonóm joga a jelenleg érvényben levő erdtörvény módosításával és egy közbirtokossági külön szabályrendelettel kifejezetten elismertetik;

ha a Csiki Magánjavak vagyonának kezelése az alapszabályai megalapításával a közgyűlés által választott igazgatósága és felügyelő bizottságának adatik át és végül,

ha a Székelyföldi határőrvidéki ezredek a mai modern harcászati eszközökkel felszerelve megfelelő számú aktív jól képzett székely altiszt és ocsapattiszt vezetésével mellett teljesíthetik magas sztoos hivatásukat. A rohanó idő máris mindenben igazolja a Székely nép ez irányú tiszteletteljes óhaját és kívánságát.

Meg kell még emlékeznünk a háborus közigazgatás idegesztő munkájáról is; akkor amidőn minden elismerés megilleti a megtogyatkozott létezámmal dolgozó tisztviselői kar tagjait, akik éjjel-nappal téve munkaserejük legjavát állították a köz szolgálatába — rámutatunk arra is, hogy a közigazgatást az itteni nép lelkiéletét, a vidéket és helyi speciális szokásokat mindenben ismerő tisztviselők és rendfenntartó közegek irányítsák, mert ennek első sorban a lakosság és ezen keresztül az ország látja a hasznát.

Ami az igazságszolgáltatást illeti leszögezzük azon elvitathatatlan tény, hogy ugy a bírói mint a tisztviselői kar hivatala magaslatán állva már is megtakarította dráiai erőfeszítéssel a kisebbségi mult büneit; a ma feladatait pedig közmegelegedéssre oldja meg.

Ezek elbocsátása után engedje meg Nagyméltóságod, hogy intézőbizottságunk egyes tagjai ismertessék a Csiki Székely nép sajátos kulturális és gazdasági vonatkozású problémáit, én pedig tolmácsoljam ugy a Nagyméltóságod, mint a kíséretében levő vendégeknek hálátelt szívvel jövő köszönetünket azért a megtiszteltetésért, hogy zeg-zugos Csikországunkat ahogyan népünk mondan szokta, — meglátogatni méltóztatott. Nagyméltóságod és kíséretének ez a látogatása a Székelyföldön a mai rendkívüli háborus időben szimboluma az elszakíthatatlan egységnek, amely fölött a magyar honvéd áll Srt ugy az istentelenség elleni harcban, mint idehaza a határokon belül.

Mi pedig erős vallásos hittel és nemzetünk iránti törhetetlen szeretettel ünnepélyes fogadalmat tesszünk arra, hogy most amidőn a pokol elszabadult furái vérözönbe borították az egész világot — megfeszített erős munkával és fegyverrel a kézben meghozzunk minden áldozatot azért, hogy az új Európában egy boldog és erős Nagymagyarország kialakulását és megalapozását elősegítsük.

As einőki megnyitó ünnepi szavai után Dr. Kovács Károly az Erdélyi Párt főtitkára üdvözölte a miniszterelnököt, Teleki Béla gróft az Erdélyi Pártnak és az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesületnek elnökét.

Külön üdvözölte Bánffy báró földmivelésügyi minisztert, amiért a zsidó birtokok ügyében elhatározó lépést tett. Részletes emlékiratban tárta fel megoldást kívánó kérdéseink egész sorát. Kérte a felekezeti iskolák fokozott támogatását a székely irodalom és művészetek iránti figyelmet.

Csikvármegye gazdasági természetű kérdéseit Dr. Benke Antal terjesztette az intézőbizottsági gyűlés elé.

Végül pedig a székely gazda társadalom nevében Bakó József gazda, az Erdélyi Párt csikvosomortáni tagozatának elnöke közvetlen szavakkal köszöntötte a miniszterelnököt és munkatársait.

Az intézőbizottsági gyűlés elhangzott tárgysorozathoz elsőnek a miniszterelnök szólott hozzá.

Azokban az egyszerű szavakban, amelyet Bakó József gazdatársam hozzám intézett — kezdte beszédét Kállay miniszterelnök — benne van a szeretetnek az építő bizalomnak minden bizonyítéka.

Jelenleg pártgyűlésen vagyunk folytatva tovább Kállay Miklós. Az Erdélyi Párt parlamenti csoportja engem vezérül választott. — Nagy megiszteltetés. Egész Erdélynek, a csiki nép gondolatának, akaratának vezere lehetek. Kötelességem az ország minden tájáról gondoskodni, de ezzel a megválasztással különösen jogom van, hogy a székelyek létkérdéseit fokozott figyelemmel kísérem.

Párpolitikát csinálni nem fogok. Nem engedhetjük meg, hogy ilyen alapon magyar és magyar között különbséget tegyenek. Pártunk a Magyar Élet Pártja (MÉP) és a veitünk közös uton halad Erdélyi Párt együtt az egész országot jelenti. Minden magyarnak veitünk együtt kell hatádnia. Mi az erősebbek szeretettel nyújtjuk testvéri kezünket minden magyar felé.

Ismerem a kérdéseket. A magyar kultúra teljesen a magyar felekezeti oktatás pilléreire áll. Ennek megfelelően gondunk van a felekezeti oktatásra. Nekünk 22 esztendő mulasztásait kell pótolnunk. Eddig is sokkal több történt volna. De Erdély sajnos nem a jó békévekben tört vissza. Jött három keserves árviszes esztendő és jött egy világháború. Ha száz kezünk volna, akkor sem tudunk mindent eljuttatni. De ismerem ennek a földnek minden báját a tóráktól kezdve minden kérdésnek hozzáférő embere van a kormánynak. Bánffy földmivelésügyi miniszter maga is erdélyi ember, fával kereskedő. Felállít rövidesen iskolát, amelyben a székelyek elsajátítják a fával való kereskedés mesterségét.

Beszédét a miniszterelnök azzal fejezte be, hogy az ősi magyar szeretetnek szálai minden időkre összekötik a székelységgel.

A miniszterelnök mély hatást keltő szavai után vitéz Lukács Béla miniszter a MÉP országos elnöke emelkedett szólásra. Az a nép, amelyből hiányzik a közösségi gondolat, nem államalkotó. A közösségi érzés segítette át Erdély magyarságát a megpróbáltatásain, ebből az érzésből táplálkozott a Csonkaország is. Ebből született újja és ebből építettük honvédségünket.

Sokan vannak mondotta a miniszter — akik idegen formák közé akarják szorítani a magyar életet. Nekünk nem kell semmiféle idegen keret. Mi már 22 évvel ezelőtt Szegeden kiteremtük a keresztény gondolatot. Ezen a szegedi gondolon áll a Kállay kormány.

Mi nem csinálunk pártpolitikát. Nemzeti politikát követünk. Célunk magyar fajtánk emelése. A MÉP 211 képviselővel a magyarság egyetemes érdekeit szolgálja — s ebben a munkában lelünk egész melegevel fogadjuk a hozzánk csatlakozott Erdélyi Pártot — fejezte be beszédét a MÉP-nak elnöke.

Dr. Varga József ipar- és keresk. miniszter a tudós felkészültségével beszélt a megvalósítás előtt álló székelyföldi kérdésekről. A Székelyföld villamosítása rövid idő kérdése. Egy hónapon belül megalakul a részvénytársaság s 200 székely községet látunk el elektromos árammal. Hibben az évben már 15 községben égni fog a villany. Nem vízi erőtelepeket használunk. Gázkincs hasznosításán fog alapulni a Székelyföld villanyellátása.

A vasútépítésekkel kapcsolatosan hangoztatta a miniszter, hogy ellentétes vélemény volt. Több küldöttséget jelentek neki. De egyiket sem fogadta. Nem követi azt a régebbi módszert, hogy minden küldöttségnek ígéretet tegyen. Türelemet kérek mondotta, olyan olaj kincseket találtunk, amely a megnagyobbodott ország szükségét biztosítja. Ennek megfelelően a legkorszerűbb közlekedés megvalósítására gondolok. A gép a jövő. Orosz gépkocsik forgalombahozatalával megoldjuk a kérdést. Amerikában minden 5 emberre, itt 520 emberre esik egy autó. Szándékom, a nagy autóforgalom. A földmivelésügyi miniszter kitérővel kiérleltetett guminövény termesztésre, én pedig gondoskodom, hogy mesterséges uton is lesz gumi. — De az iparosítás is lázas tevékenységgel megindul. Ezt a föld mélyének feltárással biztosítjuk. Mindez a munka folyamában van. Háború van és mindezekről sokat nem beszélhetünk. Mi azonban beszéd helyett cselekedünk, fejezte be beszédét az iparügyi miniszter.

As Erdélyi Párt örökké emlékezetes csikvszeredai intézőbizottsági gyűlésének utolsó felszólalója Teleki Béla gróf országos elnök volt. Megköszönte a magyar kormányfőnek és munkatársainak széke-lyföldi látogatását. A miniszter elnök ezen az utján saját szemével láthatta, hogy az Erdélyi Párt mögött felsorakozva ott áll a Székelyföldnek népe és kész a magyar kormányt támogatni felelősségteljes nagy munkájában. A kormány támogatását kérve régi bevált intézményeink iránt az Erdélyi Párt csikvármegyei tagozatának intézőbizottsági ülése a magyar imádság eléneklésével befejeződött.

A miniszterelnök és kísérete ezután megtekintette a csikvosomlyói kegytemplomot és a barátoknál feltalált legegyszerűbb ebéd elfogyasztása után azonnal tovább folytatta útját Gyergyón keresztül vissza a magyar fővárosba.

Nekünk csiki székelyeknek örökké emlékezetes marad a magyar miniszterelnöknek és kíséretének felénkforduló látogatása. Két ségtelenül éreztük minden szavukban, minden lépésükben a történelmi időknek és a nemzetünk jövője iránti kötelességeknek felismerését. Abban a boldog hitben maradtunk a végeken, hogy ebben a felismerésben megizmosodva ez a katona nép igazán állhatja a posztját a magyar örökkévalóság szolgálatában.

Harcterek.

Elmúlt héten a tengelys hatalmak véglegesen átvették a kezdeményezést az összes harcterekben. Két helyen indultak meg döntő támadások. Az orosz harctéren Sevastopol kikötője ellen, Afrikában pedig Tobruk ellen indult meg a döntő roham. A német csapatok már bent harcolnak az ürdögi módon megerősített Sevastopol legbensőbb erődíjében és június 17-én rohammal elfoglalták a legkorszerűbben kiépített állást, a Szibéria erődíjét.

Észak-Afrikában Rommel tábornok vezetésével a német és olasz csapatok hosszabb előmériőzések után döntő rohamra indultak Tobruk ellen. Ezen egy időben az olasz és német Földközi tengeri flotta hatalmas eredményeket ért el a katasztrófás, segítségért szállító brit hajókaravánok ellen. Ez a nagy tengeri csata, amely talán előzőli Tóbrut sorsát is Pantellin sziget környékén játszotta le. Ezen hatalmas vereséget az angolok még nem szenvedtek. Először 4 cirkálójuk és rombolójuk, 6 kereskedelmi hajó 56 ezer tonna tálommal. Egy romboló és 6 kereskedelmi hajó elvesztésével számolni kell. Ezenkívül számos találatot értek hat hadihajót. Leölték 39 gépet az olasz és német repülőik. Madagaskar felett az olasz-német flotta további nagy pusztítást vitt véghez egy másik nagy ellenséges hajókaravánban is, amely Egyiptomból Tobruk felé tartott. Ezek szerint meghisült az ellenség mindazon kísérlete, amellyel segítséget azart szállított az Észak-Afrikában sorozatott brit haderőknek.

A tengelys hatalmak oldalán Japán tovább is a legellenállóbb küldöttség. Megcsodálhatatlan módon harcolnak 15 ezer kilométer térségben. Május északról le egészen Madagaskarig kihasználhatatlan gyorsasággal, hol itt, hol ott csapatok le. Jelenleg megállították azokon az Aleuta szigetsorozatot, hogy megakadályozzák a Behring szoroson való szállítását Amerikának a szovjetek felé. És amíg a japánok az amerikai tengerészetre a leg súlyosabb csapatokat mérik és lassan hisztorizálják a Csendes Óceánról, az alatt a német tengeri partokig elmozdítva pusztítják az ellenséges hajókat. Múlt héten 40 hajót süllyesztettek el 212 ezer tonna tálommal.

És ebben a nagy világégésben ott harcol a magyar honvéd is. A neki kitűzött helyen vitélül adja a magyar vért az új Európáért.

Megnyitó a Háromhuzárban.

Tusnádfürdőn a Háromhuzár étterem és szálloda ünnepélyes megnyitása június 21-én, kedvezőtlen időjárás esetén június 28-án lesz Reggel 7-15-kor és délután 5-30 kor van vonat Csikvszeredából Tusnádfürdőre. Akik még nem tudnak azoknak is figyelmébe ajánljuk, hogy a Háromhuzár megnyitója minden évben esemény számba megy és aki részt vesz a legkellemesebben szórakozik.

A magyar egységgel

azonos jelentőségű gazdasági szervezet Kállay Miklós miniszterelnök, abban a rendkívül érdeklődéssel figyelt beszédében, amelyet Merosvási helyre, a székely fővárosba "örzseereglett gardához s rajtuk koraszóló az egész magyar társadalomban létezik. Szavai szorított szorított jelent magyar egységet is a gazdasági, mert Magyarország eledelemben a gardák országát s az csak fűző elszármazottak roham: szakadnak el a magyar földől, a gazdasági.

A gazdasági megteremtését szolgálja — s ezzel az egész magyarság jobb jövőjét mondja elő — az az egész átfogó munkaterv, amelyet most dolgozott ki a Kállay kormány, amely gazdasági, szociális és kulturális téren segíti elő a székelység talpraállítását. A pontosan kidolgozott egységes terv megvalósításával helyrehozhatók lesznek a múlt általános és a székelység általános felemelkedik, talpra áll.

As erdélyi munkaterv ismertetése során rámutatott a miniszterelnök a programnak arra a fellegzettségére, hogy az a magyar nemzeti érdekek kielégítését teljesen szociális alapon szolgálja. Természetes, hogy a munkaterv kapcsán a kormány a magyarságot visszajuttatta jogába, de ezzel — magyar urfelfogást szem előtt tartva — úgy jár el a kormány, hogy senkit sérelem ne érjen. Nem türelmetlenkedünk, nem erőszakoskodunk a nemzetiségekkel szemben, csak a sokat szenvedett magyarságot helyezzük vissza a jogába.

A nagyvonalú munkatervben mindent megoldanak a honvédelem szempontjai. Legeelő kötelességünk honvédségünk felismerésének állandó kitartása és korz rántása, üd-orej-nek biztosítása és fokozása. Ez a magyar jövő parancsa s amidőn a kormány az a parancsot teljesíti, egyben új munkaközeimákat is teremt és az ipari munkások foglalkoztatását segíti elő.

A b-ügyi és pénzügyi tárcák keretében számos építkezést, hivatali épületek, kórházak építését és fejlesztését vitel vért az a Kállay kormány. A kulturális téren mutatkozó rezgetez tennel velő mellett gondoskodás történt a programban Erdély természeti kincsének feltárájáról és célszerű kihasználásáról. Ez a kérdés előmondítja a Székelyföld iparosítását is, aminek az érdekében a legelő lépés a villamosítás. Nagy feladat elé állítja ez a kormányt, mert Erdélyben a községek alig négy százaléka villamosították eddig, szemben a trianoni Magyarországgal, ahol a községek 41 százaléka van villamosítva.

Kállay Miklós erdélyi munkatervének egyik legnagyobb jelentőségű része a Székelyföld megőrzésének fejlesztése. — A termelés fokozásában rejlik nemzetgazdasági érdekre is rámutatott a miniszterelnök. Az állattenyésztés, a halászat fejlesztése, továbbá a vízszabályozással összefüggő kérdések és az erdőgazdálkodás terén roham váro egészen kivételes tennivalók rendkívül feladatok elé állítja a kormányt. A Székelyföld gazdasági fejlődése érdekében elmaradhatatlan a jó, gyors és biztos közlekedés kiépítése. Ezen a téren — alig husz hónap alatt — többet alkotott a magyar kormány, mint az idegen megszállók 22 év alatt. Ezt a munkát tovább folytatja a kormány s megfelelően gondoskodik a tévbenesül hálózat kiépítéséről és a postával kapcsolatos egyéb beruházásokról. Lehetővé teszi, hogy a magyar és a székely ember birtokba vegye az egész gazdasági életet a föld, az örök magyar föld né legyen, aki nemcsak megműveli, hanem fegyverrel a kezében meg is védi.

As Erdélyért végzett eddigi magyar munkának az útjára csak fokozódik Kállay miniszterelnök újja-éplő munkatervének megvalósításakor, mert Kállayt — amint arról eddigi működése alatt többször meggyőződhetünk — nem hiába nevezik a tettek emberének a kormányt a tettek kormányának, mert mindenütt ahová nyul, megönlökül a munka és erőszódik a munka irama.

Hittel és bizalommal indult neki Kállay Miklós miniszterelnök az országépítő munkának s hittel és bizalommal fogadja terveit a Székelyföld és az egész ország, mert tudja, hogy amit Kállay megkezd, azt a nagy magyar célok szem előtt tartásával, törhetetlen akaratával és munkabírással — a jobb magyar jövő érdekében — meg is valósítja.

A Hargittafürdőt látogatók figyelmébe! A Tolvajostól minden autóbussz érkezésénél fuvarossal ott vagyunk és a közönség be- és kiszállításánál rendelkezésre állunk mindennap a nyár folyamán. RAN CZ JANOS, fuvaros.

Tanulót keresek női varrodámba. Apafi-ut 49. sz. Zakariás Judit, Csikvszereda. 1-3

sődésüket csufoljuk meg a szóhasználatával. Nincs különbség országgrészek között, egyik részét sem lehet anyaországának kinevezni. A Kárpátok által karójezett egyeneserős határ Arpad népe egyformán népesítette be és így az egységes, oszthatatlan szentistváni haza mindnyájunknak egyformán és mindenütt édesanyja. Csak a külföldön élő magyarok lehet az ország anyaországa. Ez az egységes ország hiába volt akár hányesor feidarábolva a történelem során mindig összeforrott hamarosan, mert az Isten teremtetete egységet nem lehetett maradandóan széjjeltépni!

Tudnák még nagyon sok badariságot felhozni, de egy ilyen rövid előadás kerete nem nyújt arra lehetőséget. El nem mulasztatom azonban a u. n. „székelyhymnus” kérdését kitergetni, még ha az profánul is hangzik. Ezenek megállapításaim annál nagyobb súlytal a serpenyőbe, hogy mint tősgyökerező székely gondom, akinek hasafias irodalmi tevékenységét egy csomó irodalmi kör méltányolta tagjai sorába való beválasztással. Nem célozom ezzel vitát kiváltani, mert hiszen ezt a részesítést a kérdésnek annak idején a sajtóban megírtam a többiek között a székelység magas színvonalu lapja a „Hargitaváralja” is vonatkozó tanulmányomat közölte.

Nekünk trianoni magyaroknak egyetlen szent üzenetartó egységben kell összeabroncozódunk. Egyedül és kevesen vagyunk. Nem engedhetjük meg magunknak számbelileg nagy népek passzívát. Nekünk kiféle is dokumentálnunk kell egységben nyugvó erőnket. Annál inkább, mert sok hitező élők vagyunk, a vallás és sok egyéb tényező szenthasogat és sokféle nép jellemzőit és szellemiségét eredője ütközik bennünk a jól, rosszul sikeredett keveredés folytán a magyar kialakult mai típusában.

Ma magyar az, aki magyarul ér és beszél, aki rendeltelenül hisz nemzete fennmaradásában és hova tovább dicsebb életében. Akit a nemzet tagjává nem a pusztán turáni származás törzsekön-vasulása avat, hanem az eszeréves szentistváni közösség tudata. Ez ennek az egy körűlött nemzetenek csak egyetlen hymnusát énekel bölcsessége és jóslása, de nemzeti érdekek alapján is, amely a nemzeti érzéseket kifejeli. Mert a hymnusban ísiek egy nép legforróbb hasaszeretete. Az „Isten áld meg a magyart” maradjon egyedül a miénk. Ennek felhangzásakor merevedjünk csak fesses vigaszt-ha a ennek adjuk meg a hymnuszoknak nemzetközileg is előírt szívből jövő büszke tiszteletét. Ez a világ minden hymnusa között a legszebb és a magyar lelkiség Istenhez emelő, magasatos ki fejezője.

Holytelenitennünk kell tehát, hogy ha a székelység külön isteneket imád, vagy ha esen imádás rövidlátóan a nem székelyek elismerése jobban mondva széket tessék alája. A székely a magyarság legértékesebb, legőntudatosabb, érzékeny, tehetséges, szorgalmas, példaszerű hasafias, virtuosa, közösségi, kalákás-szemléletű derék törzse. Homán szeriat hun-esszelgelbolgár leszármazása fajta, voltak a történelem során külön kiásoott gesztenyét, de magyar volt a javából, ugyanast a levegőt szívta, s ugyanast a hymnust énekelte, mint a Királyhágón túli magyar testvére, mellyel jóbán rosszban egyaránt összeforrott. Ezután sem járhat külön utakon, ha élni akar és nem gyújthat új tüzeket háss-forrásoknál. Nem lehet külön hymnusa sem! Mit szólna a világ, ha egyszer ebben a hazában az egyes tájak mind külön hymnuszokkal állnának elő, s ebben a sűrűsávarban a palóc, a hajdu, a kun, a dunántúli, stb. versenyre kelne. Szép egyseget mutatnánk! Tehát az u. n. székely hymnusz maradjon csak egyszerű dal, fohász és ugys énekeljük. Annál is inkább, mert költőileg senivel is rossz, nem hymnusos és nem fejezi ki egy nép élnakarásait ami éppen a székelyre a legjellemzőbb. Egy olyan népről song, amelyiket a „végezet” dobál, ahogy a szöveg mondja. Ki kérjük magunknak! Már a keletkezésére is kinos, mert a szerződéségek körül botrányok dúltak s ma sem lehet az elkobsozt, illetve ár alá vett lemezek soráról tudni. A székelyek alig ismerik s csak az utóbbi időben kezdettük belőjük sorítani. A Szeft, jóformán üntető kultúrája. Az pedig nem a székelység egymagában. Ne különbözdjünk, ne legyünk különb magyarok ilyenekben, amikkel ártnak önmagunknak. Mindenben és így ezzel is ki kell alakítanunk a magyar élet iránti bizalmat és a nagy magyar közösség egységét szolgálókat.

Ezeket a gondolatokat szükségem volt rögzítenem akkor, midőn sorozatos előadásaim tárgyakként kincses Erdélyt válasszítottam. Azt az Erdélyt, szülőföldemet, amely oly dinamikus sugározza felénk az ő legmagyobb és egyedül megmaradt kincseit az u. n. erdélyi szellemet, amely lobogó fátylaként világít bele a magyar éjszakába, hogy a sötétben botorkálásból búsogitson. Az erőnek nemes rezervára. Mert ha a tatárabbnál is kutyafejűbb román tatárjárás le is tarolta ott a kincseket és azt is sörta bacillusait, Erdély magyar szelleme még kincsesebb lett, mint volt. Erdélyben az előállított dologi javak értéke csak egy 553 millió pengő, amiből minden magyar lélekre évente sül jut 250 P. akkor, amikor a trianoni országgrészen egy lélekre csaknem 500 P. esik. Így tehát a trianoni magyar élet-színvonalja kétszer akkora, mint az erdélyinek. Így néz ki az anyagi kincs! Abban az Erdélyben, amelynek hallatlan gadságáról egykor külföldi diplomaták ál-mélkölve írtak s irigykedve kiáltottak fel a nyugati hasálkkal való összehasonlításakor a boldogság és bőség láttán.

De a kultúra, a gazdasági, kereskedelmi élet új felmérése ismét elhossa az egyébként értékekben bővelkedő országgrészen kincseit az anyagiakban!

Előadásaim, melyek külön-külön is egy-egy egységet képeznek, hozzá fognak járulni ahhoz, hogy

jobban megismerjük önmagunkat s em által büszkék-bekké, öntudatosabbakká alakuljunk. A németek asért edzik a nép lelkét ma Göthe tyrtaloni-költészetével s történelmük nagy alakjainak és dicső eseményeinek hangos oktatásával. A német párdi mutatja, hogy a nemzeti szempontjából az öntudatos hasaszeretet és az iszó fajuseretettel töltött ember a döntő. Aki nem ismer önmest, akit csak a közösség, az „egy mindenkiért” elve boldogít.

Ezen bemelegítő szavak után nem lehet senkiben sem kétség, hogy az ilyen nemzeti-vedelmi elő. diaóra esüköz van, mert kitűnő eszközök esek annak, hogy ébren tartsa, fokozza bennünk a nemzeti életerejébe vetett hitet és elmélyítse bennünk az áldosatos hasaszeretetet. Ez pedig szerintem csak akkor él bennünk öntudatosab, ha a győzkérő önmagunk tökéletes és helyes ismerése és történelmi múltunk biztos tudatában meg tudunk teltődni büszkeséggel, hogy azután vágyai tudjunk oda, a hegyek vállálos, a folyók forrásaihoz, amelyek mintek még mindig visszavárnak...

Mert nekünk mai magyaroknak nem lehet más hasaszeretete: mint büszkén érezni, hogy magyarnak születünk s vágyintudás a szentistváni régi haza után. Így lesznak apostokok, vértanúk, hősök életünkben s így tanulnak tőlünk azok, akik a mi keztünkől vessik át a zászlót!

KÜLÖNFÉLÉK.

— Eljegyzés. Dr. Gál József vm. t. főúrvess és neje László Ibolyka leányát, Iho'ykát folyó hó 18 án, eljegyzte Labancs Gyula m. kir. vesérkari százados Csikszereében. (Mindem külön értesítés helyett).

— Doktorrá avatás. Dr. Busás G. r. ö. oszvári hittan-tanárt, a hitudományok doktorát, folyó évi június hó 13 án, a kolozsvári egyetemen, a jogtudományok doktorává avatták.

Jótekönyvesü gyermek előadás a Vigadóban. A csikszereádi állami elemi iskola tantesütete, 1942 évi június hó 26-án, Csikszereében, a Vigadóban, a segedny gyermekket felszegélyesítésére, gyermek előadást rendez, melyre az érdeklődők figyelmét felhívjuk.

— Haláloságok. Erőss Gyula birtokos, 81 éves korában, június 19-én Csikborsosován elhalt. Vése egy becsületes, munkás, fajásért és a bűzért küzdő esékely ember tñt el az elők sorából. Övegye assü. Nagy Veronika, 8 gyermeke, köztük Dr. Erőss Péter kir. közigyöz és 13 unokája maradt hátra. Temetés: 1942 évi július 22-én, hátfőn délelőtt fél 10 órakor lesz Csikborsosován.

— Bertalan Lázárné assü. Hujnód Icu, 1942 évi jun. 15-én Kolozsvárt meghalt. Bertalan Lajos székelykeresztúri főgimnáziumi tsnár egy esztendővel es-előtt vette feleségül, a fiatal, életvidám Hujnód Icut, aki most az orvosi tudomány előtt is teljesen ismeretlen betegsége, tragikus birtelenséggel meghalt. Városunk társadalmá mály részvétellel fogadta a gyászhirot.

— A csikszereádi m. kir. állami polgári leányiskola késimunka kiállítása. Megtekinthetjük a helybelli állami polgári leányiskola évvégi rajz és kézimunka kiállítását. Nem érdektelen az a eszélődés a gyermekeknek egy esztendő szorgalmaskodása között. Sokat lehet látni. Meg lehet figyelni a tehetségeknek fejlődését sárba sörktenését. Elő osztálytól kezdve milyen érdekesen lvel fel-fel a gyermek képességére, rajzosságára. Az első osztályos tanuló vezetőségétől a negyedik osztályos gyermek falragass tervéig bizony hosszu az ut. Ez sok esetben megc-odálni való amit a gyermekből kiboshat az iskola, a nevelés rendszer. Az állami polgári leányiskolának elsőrendű taneről külön különösen a rajznak és késimunkának tarálni figyelmet érdemelnek. Király Mária rajztanárné vár nagy feladatot, hogy a román időt munkáját ellensúlyosva, rendez utakra terelje az ifjuság egész lelki világát és érdeklődését saját népművészetünk iránt felkeltve. Világosan látható az ifjuság rajzain az a munka, amelyet ezen a téren már elvégzett az iskola. A rajzokon tulcsulyban él a magyaros díszítő elem. A nagyserű székely padoknak és hasátáknak rajzait láttuk. Ugyan-az a levegő tölti meg a késimunkákat, amelyeknek tanárnéja a kitűnően képzett Grendl tanárné. A szülők nyugodnak lehetnek gyermekeiknek ezekben a legfontosab tárgykörökben a polgári leányiskolának a leghasznosabb műveltséget és tudást biztosítja.

— Ipari tanfolyamok Csikszereében. Csikszereében és vidéke Ipartesütete Csikszereében a női és férfi eszűb, valamint cipészek részére ipari torább-képző tanfolyamot rendez. A tanfolyam keretében ugyan az ismeret, valamint eszakrajs és eszabészat körüli lesznak előadások. A tanfolyamra jelentkezhet minden-mester és seged, jelentkezési határidő 1942 június 25-éke. Tandíj kb. 10 pengő. A tanfolyam tartama 1 hónap. Tanfolyam kezdett közzöljük. A tanfolyamot az esti órákban tartják.

— Új vitések. A Kormányszó ur szűltetésének napján, június 18-án újabb vitések tettek esküt a vármegye-ház dísztermében. A Vitézi Rend engedélye alapján Kósa Tamás tisztü arany vitézségi éremmel kitüntetett t. hadnagy és 7 várományos tette le a vitézi esküt, vitéz Poics eseredes vitézi eszékaptány kesébe. Az ünnepélyos vitézi eskütétel nagy közösség jelenlétében, a magyar Husekegy elmondásával kezdődött. Vitéz Poics eseredes vitézi eszékaptány melk-edett szellemű beszédben ismertette a Vitézi Rend hivatását, a vitézi eskü nemzeti-vedelmi kötelességét és azt a szent fogadalmat, amelyben hűen a vitéznek becsülettel élni és haiml kell. A Vitézi Szék nevében távirattal üdvözölte a Vitések Főkapitányát: vitéz nagybányai Horthy Miklóst 74 ik születésnapja alkal-

mából és Isten áldását kérte életére, országgyarapító munkájára. A Székaptány lélekre markoló szavai után vitéz Dr. Erőss Sándor felolvasta az Országos Vitézi Szék engedélyt az eskütételre, majd a eszékaptány bevette az esküt és feltűzte a vitézi jelvényeket az új vitések mellére. Ezután Dr. László Dese főleparán intézett meleghangú felhívást az új vitésekhez. Az új vitések nevében Kósa Tamás mordított köszönetet, fogadva, hogy a Vitézi Rend magasatos célkitűzéseit soha szem elől nem tévesztik.

— Mi a különbség a szőlő haszthermata és peronosporája között? Erről ír a növényvédelem és Kertészet most megjelent legújabb száma. Cikket közöl még a gyümölcsös, szőlő és konyhakert összes idszertü teendőiről. A szőlő és gyümölcsös nyári védekezési munkáról, a hullott gyümölcs felhasználásáról, a talaj levegőhiganyáról, a nyári palántanevelésről, a gyümölcsbörök készítéséről, mütrágyák nyári alkalmazásáról, stb., stb. A szines gyümölcsösképet is közöl két szak-lapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VI. Aréna-ut 84-8) lapunkra való hivatkozással egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

— Köszönet nyilvánítasok. Mindazoknak, kik felejtetheten halottunk elhunya alkalmából részvétükkel és szeretetükkel bármily módon felkerestek, eseten mond hálaa köszönetet a Tarsay-család.

— Lelkünk leghalásabb köszönetét nyilváníttuk mindazoknak a barátainknak, ismerőseinknek, akik drága jó testvérünknek, vitéz Aponyi Lajos századosnak elhunya alkalmából részvétükkel megkerestek és bánatunkban velünk együtt éretek. Az Aponyi testvérek.

— Mindazoknak, akik felejtetheten férjemnek a halálával részvétükkel esztotok, eseten mondok köszönetet. Ösv. Potyó Antalné ny. jegyzőné, Dálna.

— A gyergyóesentmiklósi rom. kat. tanító: nöképzőbe és a sárdal polg. iskolába a beiratások június 24, 25, 26 27-én lesznak. A pótblíráások csak szept. 1. és 5. között. Beiratási díj a polg. iskolában 20 P., a tanítónöképzőben 25 pengő; évi tandíj a polg. iskolában 50 B., a tanítónöképzőben 100 P. A sárdal beiratásában csak néhány hely áll a jelentkezők rendelkezésére.

— Felvétel a marosvásárhelyi állami tanítóképzőbe. Az 1942-43. isk. éve a beiratkozás megkezdődött és június végeig tart. Az I. évfolyamra felvessznak olyan tanulókat, akik folyó év szept. 15-ig a 18. évüket nem töltik be és a gimnázium, vagy a polgári iskola IV. évét sikerrel végezték. A felőbb osztályokba átjöhathat különbséttel gimnáziumi tanulók is, ha korhatárt el nem haladták. Fisetendő a beiratkozásnál: I. II. III. osztályokban 9 P. 20 fl. ér. felvételi, a IV. osztályban 10 P. tandíjrejellet. Egész évi tandíj 100 P. A IV. évesek felvételi díjat nem fímetnek. Az iskolának jól berendezett internátusa van, ahol a bentlakók teljes ellátást és mosást kapnak. Internátusi díj egész évre: 500 P. Jelen és jó előmeneteli növendékek kedvezményben részesínek. Az első osztályba 6, a felső osztályokba szintén 6 teljesen ingyenes tanuló vesznek fel. Aonkivül még négy segélyesül fok van a tanuló magavisése, tanu mány előmenet-le és szűleinek anyagi haszere szeriat Rieszletes tájékoztatót az igazgató az érdeklődőnek küld.

— A Pesti Tőssde új számában Morvay Endre alpolgármester, Dr. Bertalan István a GYOSZ igazgatója, dr. Kuncze Lajos nyilatkoznak. — A legújabb építkezésekről, a várható iparvállalati osztelekokról, az építőkárkezőkről, érdekes catorgyári transzakciókról, a tőssdeli helyszetről, stb., fontos információk számolnak be.

— Beiratás a csikszereádi állami polgári leányiskolában: június 26-án délután és június 27-én egész nap, a szűlési anyakönyvi hivonat, tanulmányi értesítő, him'bolttási, 12 évnél idősebbeknél újraoltási bizonyítvány átadásán és a felvételi díjak befizetése alapján törtönik. I. osztályba lépők szűle is jelenjenek meg a beiratásnál. Szűkéses a tanuló anyakönyvi kivonatán kívül a szűk, apsi, anyai, szűk és nagy-szűk anyakönyvi kivonata is, az első osztályba lépő tanulóknál.

— Milyen Ön a szerelemben? — magtud-halja a Színházi Magazin legújabb számából, amely az érdekes játékon kívül bemutatja a bolgár Karádyt, nagy képes tudósítást hoz a pesti filmvásárlók kolozsvári látogatásáról, Pánkösti Andor nyári kirándulásáról, a közkedvelt Vasi az „Aranybárga falevel” próbáiról rajzol érdekes kritikaturát. Melléklet a Kis Magazin.

Köszegi Domokos ig. kántor-tanító csikszentléleki gazdaságában 18 hónapos minősített szymtálai bika eladó.

Közönség figyelmébe!

A nagy közönség tudomására hozom, hogy betegségemből felépülve, teljes munkabírással állok feleim rendelkezésére. — Egyben tudatom, hogy

cipész-üzletemet áthelyeztem

Kossuth Lajos u. 42. szám alá, a Városháza szomszédságába. — Vállalom új labbelik készítését és mindennemű javításokat, szolid áron. — A n. é. közönség bizalmát és pártfogását kéri:

BIEDERMANN VIKTOR, cipész.

Elköltözés miatt butorok és egyéb tárgyak eladók. Csikszereada, Mikó-u. 21.